
- Økende sosiale helseforskjeller er den største utfordringen for folkehelsen

AKTUELT I FORENINGEN

LINDA MARKHAM

linda.markham@legeforeningen.no
Samfunnspolitisk avdeling

Regjeringen er i gang med arbeidet med en ny folkehelsemelding. Legeforeningen har store forventninger til at meldingen skal inneholde konkrete tiltak for å gi folkehelse et helt nødvendig løft.

VIL FREMME FOLKEHELSEN: – Viktige tiltak er å sikre gode oppvekstvilkår, redusere sosial ulikhet i helse og hindre frafall i utdanning og arbeidsliv, understreker president i Legeforeningen, Anne-Karin Rime. Foto: Thomas B. Eckhoff/Legeforeningen

Helse- og omsorgsdepartementet har startet arbeidet med stortingsmelding om folkehelsepolitikken, som vil fremmes våren 2023. Målet med regjeringens helse- og velferdspolitik er å skape helsefremmende samfunn, forebygge sykdom og sikre en desentralisert helsetjeneste som yter gode og likeverdige tjenester i hele landet. Den nye folkehelsemeldingen skal sammen med stortingsmeldingen «Nasjonal helse- og samhandlingsplan» danne de overordnede rammene for regjeringens helse- og omsorgspolitik.

Nasjonal helse- og samhandlingsplan vil handle om regjeringens ambisjoner om å videreutvikle vår felles helse- og omsorgstjeneste, mens brede folkehelseiltak på tvers av sektorer vil behandles i folkehelsemeldingen. Legeforeningen har store forventninger til at dette blir en folkehelsemelding som skal inneholde konkrete tiltak for å gi folkehelse et helt nødvendig løft.

Må prioritere barn og unge

I forbindelse med arbeidet med folkehelsemeldingen har regjeringen bedt om innspill fra alle samfunnssektorer. Legeforeningen har i den sammenheng hatt en bred høring og involvert alle foreningsledd. Saken har skapt stort engasjement i foreningen, og sekretariatet har mottatt i alt 17 høringsinnspill.

– Legeforeningen mener den største utfordringen for folkehelsen er økende helseforskjeller. En god folkehelsepolitikk må bekjempe sosial ulikhet i helse. Sosial ulikhet i helse er solid dokumentert og beskrevet, men utfordrende å gjøre noe med. Igjen og igjen viser forskning at lavere sosioøkonomisk status gir økt risiko for dårligere helse og desto større behov for helsetjenester, påpeker president i Legeforeningen, Anne-Karin Rime.

Hun påpeker at flere foreningsledd har løftet frem at sårbare barn og unge er en viktig gruppe og må prioriteres i folkehelsemeldingen.

– Viktige tiltak for å fremme folkehelsen er å sikre gode oppvekstvilkår, redusere sosial ulikhet i helse og hindre frafall i utdanning og arbeidsliv, understreker Rime.

Fastlegeordningen er viktig

Helsetjenesten har en viktig rolle i å drive helsefremmende og forebyggende arbeid. Den offentlige helsetjenesten er en av velferdsstatens viktigste bærebjelker, og innbyggerne skal ha et like godt tilbud uavhengig av hvem man er eller hvor man bor.

Legeforeningen peker på at fastlegeordningen er en sosialt rettferdig ordning. Utarming av primærhelsetjenesten er en stor trussel mot helsetilbudet til de minst ressurssterke pasientene.

– Pasienter som har hatt den samme fastlegen gjennom 15 år eller mer har 25 prosent lavere risiko for å dø sammenlignet med pasienter som har hatt samme fastlege i under ett år. Det er mindre sannsynlighet for å bli innlagt på sykehus

eller bruke legevakt hvis du har hatt din fastlege lenge. Det å sikre kontinuitet i lege-pasient-forholdet er et folkehelseiltak av stor betydning, sier Rime.

Målrettede tiltak for fysisk aktivitet

Legeforeningen er også opptatt av at det må satses mer på fysisk aktivitet i alle livets faser. Det innebærer økt tilrettelegging for fysisk aktivitet på alle arenaer hvor folk ferdes. Presidenten påpeker at god fremkommelighet og trygg ferdsel til fots og på sykkel er en forutsetning for en aktiv hverdag for barn, voksne og eldre.

– Idrettshaller og andre fellesområder kan bidra til å øke sannsynligheten for en mer aktiv livsstil. Pandemien har også vist hvor viktig natur og grøntområder er for aktivitet og trivsel. Frafallet fra organisert idrett for barn og unge og vektøkning i befolkningen etter pandemien, kan føre til betydelige helseutfordringer som må møtes med målrettede tiltak, understreker hun.

Publisert: 13. juni 2022. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.22.09.15

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 20. juni 2026.